

M^m

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 191 • EYLÜL 2 0 1 2 5 5.00 TL • ISSN:1307-6620

- *STK'lardan teröre tepki*
- *Hızlı büyümeye elveda mi?*
- *Tüketicinin bankalara borcu 237.4 milyar TL*
- *IMF'den ihtiyatlı yaklaşım*

Ekonomik Rapor

TÜRMOB Adına Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni

Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Ahmet FETTAHOĞLU
Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMOB

MU-DEN A.Ş.
tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmob.org.tr
e-mail:alid@turmob.org.tr

Dizgi - Düzenleme

Tuncay TEKYILDIZ

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.
Ostim 36. Sk. No:5/C-D
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 10 Eylül 2012

Basım Yeri : Ankara
ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

Bu acı bitmeli

İyice tırmanan terör olayları geçtiğimiz aya damgasını vurdu. Güneydoğu bölgemizde yıllardır yaşanan çatışmaların sonucu geride kalan binlerce kaybımız oldu. Şimdi terör alanını genişletmek için nafi bir çaba içerisine girdi. Gaziantep’de patlayan bomba ve Beytüşşebap ilçe merkezine düzenlenen saldırı bu genişlemenin en önemli adımını oluşturuyor.

Uluslararası gelişmeler ve bölgesel gelişmeler terör olayındaki artışı doğrudan etkilemektedir.

Türkiye’nin; İran, Irak ve Suriye ile yaşadığı sorunlarla bölgedeki sıkıntıları daha da arttı. Ortadoğu yıllardır biriken sorunlar, etnik ve mezhep çatışmalarıyla derinleşerek içine gireni kendine çeken bir bataklık görünümü sergiliyor.

Türkiye, Atatürk’ün yıllar önce çizdiği ve “yurtta sulh, cihanda sulh” cümlesiyle özetlenen politikayı hayata geçirmek zorundadır.

Ortadoğu’da yaşanan sorunların içerisine girmek, Türkiye’ye önemli zararlar vermeye başladı ve sürecin uzaması büyük sıkıntıları da beraberinde getirecek gibi gözüküyor.

Güneydoğu bölgemizde de akan kanın artık durması gerekiyor. Acıların bitmesi gerekiyor. Ülke olarak yıllardır en ağır bedeli ödedik. Gençcik evlatlarımızı kaybettik. Sokaklarda patlayan bombalarla çocuklarımızı, masum insanlarımızı kaybettik.

Toplumun tüm kesimleri, politikacılar, sivil toplum kuruluşları, sorunun muhatapları başta olmak üzere her kesim

elini taşın altına koyarak, akan kanı durdurmak zorundadır. Bu güzel topraklara barışın, hoşgörünün,

dostluğun hakim olmasını sağlamak zorundayız.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI / Genel Başkan

STK'lardan teröre tepki

16 sivil toplum kuruluşu (STK), meslek örgütü ve sendika konfederasyonunun başkanları, Gaziantep'e giderek, terör mağduru ailelere geçmiş olsun ziyaretinde bulundu.

Sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütleri, teröre karşı ortak tepki koydu. Başta siyasiler olmak üzere ülkenin tüm kurum ve kuruluşlarına ortak hareket etme çağrısı yapıldı. Bombalı saldırı sonucu hayatını kaybedenlerin ailelerine taziyede bulunmak için sivil toplum kuruluşları başkanları Gaziantep'e gitti. Bölge esnafı ile de görüşen heyet, Gaziantep'te;

Vali Erdal Ata ve Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Asım Güzelbey'i de ziyaret etti ve ardından ortak bir basın açıklaması yaptı.

Heyette, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, TÜSİAD Başkanı Ümit Boyner, TÜRMOB Başkanı Nail Sanlı, TESK Başkanı Bendevi Palandöken, Türk-İş Başkanı Mustafa Kumlu, TZOB

Başkanı Şemsi Bayraktar, Hak-İş Başkanı Mahmut Arslan, Memur-Sen Başkanı Ahmet Gündoğdu, Türkiye Kamu-Sen Başkanı İsmail Koncuk, MÜSİAD Başkanı Nail Olpak, TÜMSİAD Başkanı Hasan Sert, ASKON Başkanı Mustafa Koca, TİM Başkanı Mehmet Büyükekeşi, TUSKON Başkan Yardımcısı Kasım Fincan, TÜRKONFED Başkanı Erdem Çenesiz ve BAK-

TAD Başkanı Mehmet Yıldırım yer aldı.

STK'lar, meslek örgütleri ve sendika konfederasyonları adına konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Gaziantep'te şehit olan vatandaşlarımıza ve terör eylemlerinde şehit olan askerlerimizle, güvenlik güçlerimize Allah'tan rahmet diledi.

Hisarcıkloğlu'nun dile getirdiği açıklamada şu görüşlere yer verildi: "Yapılan bu insanlık dışı terör eylemini, bir kez daha şiddetle kınıyor ve bu işten medet umanları lanetliyoruz.

Türkiye'nin her bölgesinde örgütlü, toplumun bütün kesimlerini temsil eden meslek örgütleri, sendika konfederasyonları ve sivil toplum kuruluşları olarak şunu özellikle vurgulamak istiyoruz: Tüm vatandaşlarımız bilmeli ki, bu hain saldırı, ülkemiz üzerinde oynanan kirli bir oyunun parçasıdır. Bu vahim olayın tek hedefi ise, milletimizin birliğini ve bütünlüğünü bozmaktır.

Hepimiz biliyoruz ki bu milletin tarihinde kirli oyunlar eksik olmamıştır. Ama bu kirli oyunları, her zaman milletimizin asaleti,

vakarı ve feraseti bozmuştur. Bizim en büyük gücümüz, kardeşliğimiz olmuştur. Bugün kardeşlik bağlarımızı zayıflatmak isteyenler de bilsin ki, bu toprakların mayası çok güçlüdür. Hiç kimse aklından çıkarmasın: Ne bu ülke başka bir ülkeye benzer; ne de bu millet başka bir millete! Çünkü bu millet, hazırlanan tezgahı görüyor. Çok açık ifadeyle: Bu millet, bu oyuna gelmez!

Bu hain saldırının Gaziantep'te yapılmış olması, bundan medet umanların çaresizliğini ve acizyetini açıkça ortaya koyuyor. Çünkü Gaziantep; Türkiye'nin ve bölgenin marka şehri, hızla büyüyen ekonomi devi ve birlik-

beraberliğin simgesidir. İşte, insanların gözlerine bakma cesareti olmayan birileri, bu ülkenin geleceğine bakıp korkuyorlar. Bu tür eylemlerle, birlik ve beraberliğimizi bozacaklarını zannediyorlar. Bu hesapları yapanlar ve onların taşeronları bilsin ki, Milletimiz Tüm unsurlarıyla bir bütündür ve hiçbir hesap, bu bütünlüğü bozamayacak."

Bu hain eylemlerin milletimizi birbirine düşürmek şöyle dursun; aramızdaki kardeşlik bağımızı daha da güçlendireceğini bildiren Hisarcıkloğlu, terörün ülkenin ortak sorunu olduğunu ve bu konu üzerinden hiçbir çıkar hesabı yapılamayacağını söyledi.

Hızlı büyümeye elveda mı?

Küresel ekonomide hızlı büyüme dönemi kapandı mı? Çin, Hindistan, Brezilya ve Türkiye'ye ilişkin olarak alınan son ekonomik veriler, son on yılda tanık olunan en zayıf büyüme rakamlarına işaret ediyor.

Ülkemizde son dört üç aylık dönemdir ekonomik büyüme hızı kesintisiz biçimde yavaşlarken ve izleyen beşinci dönemde büyüme hızının daha da düşeceği tahminleri yapılırken Türk asıllı ve küreselleşme ve ekonomik kalkınma alanında tanınmış bir iktisatçı olan Dani Rodrik'in¹ 'project-syndicate sitesinde'² "Mucizevi Büyüme Geride Kaldı" başlıklı bir makalesi yayınlandı. Rodrik'in Türkiye'yi de yakından ilgilendiren görüşlerine yer veren söz konusu yazısı aşağıda bazı ayrıntılar ayıklanmış biçimde verilmektedir.

Bir yıl önce büyük bankaların ve şirketlerin ekonomik araştırma birimlerinde ve müşavirlik firmalarında çalışan iktisadi analizciler dünyanın gelişmekte olan ülkelerinde ekonomik büyümenin geleceği konusunda çok iyimser bir görüşe sahiptiler. Ekonomik büyüme görüntüsünün en iyi haliyle bile zayıf olduğu Birleşik Devletlerin ve Avrupa'nın aksine yeni yükselen piyasa ekonomilerinin güçlü büyüme performanslarını sürdürecekleri ve bu şekilde küresel büyümenin motoru olacakları, dünya hasılasının 2050 yılına kadar hızlı bir biçimde büyüme gös-

tereceği bekleniliyordu. Bugün bu beklentiler yerini, *The Economist* mecmuasının tanımlamasıyla "Büyük Yavaşlama" konusundaki kaygılara bırakmış bulunuyor. Bugün Çin, Hindistan, Brezilya ve Türkiye'ye ilişkin olarak alınan son ekonomik veriler, yıllar boyunca tanık olunan en zayıf büyüme rakamlarına işaret ediyor. İyimserlik şüpheye yol açmış bulunuyor. Şüphesiz güçlü büyümenin gerçekleştiği önceki on yıllık döneme bakarak tahmin yapmanın pek uygun olmaması gibi, kısa vadedeki oynamalara dayanarak fazla iddialı öngörülerde bulunul-

mamalıdır. Bununla beraber, önümüzdeki on yıllar boyunca hızlı ekonomik büyümenin genel kural, olağan yol haritası olmaktan ziyade istisna teşkil edeceği inancına, kanaatine varılması hususunda güçlü nedenler bulunmaktadır.

Sahip oldukları doğal kaynakların değer kazanması suretiyle zenginleşen birkaç küçük ülke dışında son onyıllık dönemde başarılı olan ekonomilerin hepsi, gerçekleştirmiş oldukları hızlı büyümeyi sanayileşmeye borçludurlar. Doğu Asya ülkelerinin büyüme reçeteleri konusunda herkesin hemfikir olacağı bir husus varsa o da, Japonya, Güney Kore, Singapur ve şüphesiz Çin'in işgücünü kırsal alandan (ya da kayıt dışı sektörden) organize imalat sanayine çekmekte gayet başarılı olmuş olmalarıdır. Gelişmişlik farkının kapatılması ile ilgili önceki örnekler de, ABD ve Almanya gibi, daha farklı değildi. Bünyelerinden kaynaklanan çok sayıda dezavantaja sahip olan fakir ülkelerde bile kopyalamanın ve yabancı ülkelerin üretim teknolojilerini sahiplenerek tesis etmenin görece olarak kolay olması nedeniyle imalat sanayii, gelişmişlik farkının kapatılması olanağını sağ-

lar. Yapmış olduğum araştırma dikkat çekici şekilde şunu göstermektedir ki, uygulanan politikalara, kurumsal yapıya ve coğrafi duruma bakmaksızın, imalat sanayi bir ülkede çağdaş teknolojik sınırla aradaki farkı yıllık yaklaşık yüzde 3.0 oranında kapatmaktadır. Dolayısıyla tarım işçilerini fabrika işçilerine dönüştürmeyi başaran ülkeler ekonomik büyüme yolunda büyük bir avantaj elde etmektedirler.

Bazı modern hizmet faaliyetleri de verimlilik düzeyi farklarının uyumlaştırılmasında aynı olanağı sağlayabilmektedir. Ancak yüksek verimlilik sağlayan hizmetler, gelişmekte olan ekonomilerin ancak tedrici biçimde zamanla kazanabilecekleri geniş kapsamlı maharetler ve güçlü kurumsal yapılar gerektirir. Bir fakir ülke birçok imalat sanayi kolunda İsveç'le rekabet edebilir ancak İsveç'in kurumsal yapısıyla aradaki farkı kapatabilmesi, asırlar olmasa bile on yıllar gerektirir.

Kalkınmanın ilk aşamalarında sanayi yerine hizmet üretimine dayalı olarak gelişmenin yarattığı kısıtlamaları açık biçimde ortaya koyan Hindistan'ı ele alalım. Ülke

yazılım ve çağrı merkezleri gibi bilişim teknolojisi hizmetlerinde kayda değer bir güç sahibi olduğunu göstermiştir. Fakat Hindistan iş gücünün çoğunluğu bu gibi sektörlerde istihdam edilebilmek için gerekli maharetlere ve eğitime sahip değildir. Doğu Asya'da vasıfsız işçiler kırsal alanda kazandıklarının birkaç katını kazanacak şekilde şehirlerde kurulu fabrikalarda çalışmaya yönlendirilmişlerdir. Hindistan'da ise bu kesim ya kırsal alanda kalmakta ya da verimliliğin pek de yüksek olmadığı basit, önemsiz hizmet işlerinde çalışmak üzere kentsel alanlara göç etmektedirler.

Dolayısıyla kalkınmanın uzun vadede başarılı olması iki çatallı bir çabayı gerekli kılar. Ekonomik gelişme, sanayileşmenin sınırlarına varıldığında hizmetlere dayalı bir büyümeyi idame ettirebilecek insani sermayenin ve kurumsal olanakların kesintisiz biçimde biriktirildiği bir sürecin eşlik ettiği bir sanayileşme hamlesi gerektirir. Sanayileşme hamlesi gerçekleştirilmeden ekonomik alanda atılım yapmak oldukça güç hale gelir. İnsani sermaye ve kurumların kuruluş geliştirilmesi alanlarında ısrar-

lı biçimde ve sürekli yatırım yapılmaması halinde ekonomik büyüme sekteye uğrayacaktır.

Ancak zaman içinde doğruluğu kanıtlanmış bu reçete bu günlerde imalat teknolojilerinde ve küresel ortamda meydana gelmiş olan değişiklikler nedeniyle etkinliğini epeyce yitirmiştir. Birincisi teknolojik gelişmeler imalat sürecini, düşük kaliteli ürün imalatında bulunulsa dahi, eskiye göre çok daha maharet ve sermaye gerektiren bir niteliğe kavuşturmuştur. Dolayısıyla imalat sanayinin atıl işgücünü emme, absorbe etme olanağı daha sınırlı hale gelmiştir. Sanayileşme sürecini yeni gerçekleştirecek olan ülkelerin, Doğu Asya ülkelerinin yaptığı gibi toplam işgücünün yüzde 25'ini imalat sanayinde istihdam edebilmesi mümkün olmayacaktır. İkincisi, genelde küreselleşme ve özellikle Çin'in sahneye çıkışı dünya piyasalarında rekabeti büyük ölçüde artırmış ve yeni sanayileşecek ülkeler için piyasalarda yer edinmeyi büyük ölçüde zorlaştırmıştır. Her ne kadar Çin'de işgücü maliyetleri yükseliyor ise de, imalat

sanayine girmeyi hedefleyen yeni herhangi bir ülke için Çin, baş etmesi çok güç bir rakip olarak karşısında durmaktadır.

Buna ek olarak artık zengin ülkeler de gelişmekte olanların sanayileşme politikalarına eskiden olduğu kadar hoşgörü ile yaklaşmıyacak, rıza göstermeyeceklerdir. Hızla büyüyen Doğu Asya ülkelerinin, sübvansiyonlar, yerli malı kullanım zorunluluğu, tersine mühendislik ve ulusal paranın değerinin düşük tutulması gibi gelenek dışı yöntemler kullanarak batılı gelişmiş ülkelerin teknolojilerini ve imalat yeteneklerini hızla kazanmaları üzerine, sanayileşmiş ülkelerde politikacılar görüşlerini değiştirmiş bulunmaktadır. Bu süreçte gelişmiş sanayi ülkeleri kendi iç piyasalarını, Doğu Asya ülkelerinin, artık üretebilir hale geldikleri imalat sanayi ürünlerini kolayca ihraç edebilmelerine olanak sağlayarak açık tuttular. Mamafih şimdi ağır kamu borç yükünün, düşük büyüme hızının, yüksek işsizlik düzeyinin ve sosyal sınıflar arası gelir eşitsizliğinin birlikte yarattığı ağır baskılar altında boca-

layan zengin ülkeler, gelişmekte olan uluslar üzerinde, sınai alandaki sübvansiyonları sınırlayan Dünya Ticaret Örgütü kurallarına uymaları konusunda daha çok baskı uygulayacaklardır. Ulusal paranın değerinin Çin usulü düşük tutulması uygulaması artık görmezden gelinmeyecektir. Açık biçimde uygulanmasa dahi, batının gelişmiş ülkelerinde yerli üreticiler tarafından seslendirilen 'korumacılık' taleplerine karşı çıkılması artık siyaseten daha güç olacaktır.

İmalat sanayileri fakir ülkelerin 'yürüyen merdiven' niteliğindeki sanayi sektörleri olma durumunu koruyacaktır, ancak 'yürüyen merdiven' ne yeterli hızla yürüyecek, ne de çok yükseklere çıkabilecektir. Ekonomik büyüme büyük ölçüde, insani sermayede, kurumsal yapının geliştirilmesinde ve yönetişimde yapılan ısrarlı, kalıcı iyileştirmelere dayanma ihtiyacı içinde olacaktır. Bu, büyümenin en iyi haliyle yavaş ve zorlukla gerçekleştirilebilir olmayı sürdürüleceği anlamını taşımaktadır.

1 Ağustos 1957 İstanbul doğumlu ve Robert Kolej mezunu olan Prof. Dani Rodrik Harvard Üniversitesi mensubu olup özellikle uluslararası siyasal ekonomi alanındaki çalışmaları ile tanınmaktadır.

2 www.project-syndicate.org

Tüketicinin bankalara borcu

237.4 milyar TL'ye ulaştı

Tüketici kredileri 822 milyon TL artışla 174 milyar 649 milyon TL'ye yükseldi. Kredi kartı harcamaları 133 milyon TL artışla 62 milyar 746 milyon TL oldu. Aynı dönemde, tüketicilerin bankalara toplam borcu 688 milyon TL artarak 237 milyar 395 milyon TL'ye çıktı.

Tüketici kredilerinin 822 milyon TL artışla 174 milyar 649 milyon TL'ye yükseldiği 3-10 Ağustos haftasında kredi kartı harcamaları 133 milyon TL artışla 62 milyar 746 milyon TL oldu. Aynı dönemde, tüketicilerin bankalara toplam borcu 688 milyon TL artarak 237 milyar 395 milyon TL'ye çıktı.

Bu dönemde konut kredileri 192 milyon TL artışla 73 milyar 763

milyon TL'ye, taşıt kredileri de 26 milyon TL artışla 7 milyar 164 milyon TL'ye ulaştı.

Söz konusu dönemde tüketicilerin kredi kartı harcamaları 133 milyon TL azalışla 62 milyar 683 milyon TL oldu. Tüketicilerin kredi kartı borçlarının 62 milyar 683 milyon TL'sinin TL cinsinden, 63 milyon TL'sinin ise yabancı para cinsinden olduğu belirlendi. Böylece anılan bir haftalık dönemde, tüketicilerin banka-

lara toplam borcu 688 milyon TL artarak 237 milyar 395 milyon TL oldu.

Mevduat ve kalkınma yatırım bankalarının yurtiçi kredileri, 27 Temmuz-3 Ağustos haftasında 2 milyar 938 milyon TL artarak 639 milyar 436 milyon TL düzeyine yükseldi.

Merkez Bankası verilerine göre, 27 Temmuz - 3 Ağustos haftasında katılım bankaları hariç mevduat bankalarının yurtiçi kredileri 2

milyar 723 milyon TL artarak 611 milyar 773 milyon TL düzeyinde oldu. Mevduat bankalarındaki TL cinsinden krediler 4 milyar 905 milyon TL artışla 481 milyar 25 milyon TL, yabancı para cinsinden krediler ise 2 milyar 182 milyon TL azalışla 130 milyar 748 milyon TL oldu.

Yurtiçi kredilerin bankalara göre dağılımı incelendiğinde, kamu mevduat bankaları kredilerinin 274 milyon TL azalışla 176 milyar 804 milyon TL'ye indiği bir haftalık dönemde, özel mevduat bankaları kredileri de 2 milyar 183 milyon TL artarak 337 milyar 867 milyon TL oldu. Yabancı mevduat bankalarının kredileri 814 milyon TL artışla 97 milyar 101 milyon TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde kalkınma ve yatırım bankalarının yurt içi kredileri ise 215 milyon TL artarak 27 milyar 663 milyon TL düzeyinde gerçekleşti. Anılan bir haftalık dönemde katılım bankaları hariç bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi ise bir önceki haftaya göre 2 milyar 378 milyon TL artarak 654 milyar 544 milyon TL'ye yükseldi.

Yurtiçi yerleşiklerin bankalarda-

ki TL ve yabancı para toplam mevduatı, 27 Temmuz-3 Ağustos haftasında 13 milyar 366.7 milyon TL azalışla 605 milyar 752 milyon TL'ye geriledi.

Merkez Bankası'nın verilerine göre, yurtiçi yerleşiklerin bankalardaki TL mevduatları 27 Temmuz-3 Ağustos haftasında 12 milyar 808 milyon TL azalarak 424 milyar 444 milyon TL oldu. Yabancı para mevduatların TL cinsinden tutarı ise 558 milyon TL azalarak 181 milyar 307 milyon TL düzeyinde gerçekleşti. Anılan bir haftalık dönemde TL ve yabancı para toplam mevduatı ise 13 milyar 366 milyon TL azalışla 605 milyar 752 milyon TL'ye geriledi.

3 Ağustos haftasında TL mevduatların en büyük bölümünü oluşturan tasarruf hesapları 600 milyon TL azalarak 303 milyar 507 milyon TL'ye indi. Söz konusu dönemde vadeli tasarruf mevduatı 520 milyon TL azalışla 271 milyar 810 milyon TL oldu. Vadesiz tasarruflar ise 79 milyon TL'lik azalışla 31 milyar 697 milyon TL düzeyinde gerçekleşti. Anılan dönemde ticari kuruluşlar mevduatı 11 milyar 789

milyon TL azalarak 91 milyar 692 milyon TL düzeyine indi. Resmi kuruluşlar mevduatı ise 418 milyon TL azalarak 29 milyar 244 milyon TL'ye geriledi.

Aynı dönemde, toplam yurt içi mevduatın 312 milyar 936 milyon TL'sinin özel, 209 milyar 602 milyon TL'sinin kamu bankalarında, 83 milyar 212 milyon TL'sinin ise yabancı bankalarda bulunduğu belirlendi. Söz konusu dönemde kamu bankalarının mevduat hacmi 1 milyar 752 milyon TL, özel bankaların toplam mevduat hacmi 6 milyar 687 milyon TL, yabancı bankaların mevduat hacmi ise 4 milyar 926 milyon TL azalış gösterdi.

Yurt dışı yerleşiklerin Türk bankacılık sistemindeki TL ve yabancı para mevduat hesapları 177 milyon TL azalarak 18 milyar 861 milyon TL düzeyinde gerçekleşti. Bankalararası mevduat ise 1 milyar 394 milyon TL azalarak 29 milyar 379 milyon TL oldu. Bankalararası da dahil olmak üzere bankacılık sistemindeki toplam mevduat 14 milyar 938 milyon TL azalarak 653 milyar 992 milyon TL düzeyine indi.

İlaç pazarı 15 milyar dolara ulaştı

Türk ilaç sektörü 15 milyar dolarlık bir pazar büyüklüğüne ulaştı ve yıllık 1.6 milyar kutuluk ilaç tüketiminin yüzde 80'i yerli üretimle karşılanmaya başladı.

Türk ilaç sektörünün son 10 yılda iki kat büyüyerek 15 milyar dolarlık bir pazara ulaştığı ve yıllık 1.6 milyar kutuluk ilaç tüketiminin yüzde 80'inin yerli üretimle karşılandığı bildirildi. İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamülleri İhracatçıları Birliği'nden (İKMİB) yapılan yazılı açıklamaya göre, kimya alt sektörlerinden biri olan ilaç sektöründe ihracat, son beş yılda

yüzde 58.6 oranında artış gösterdi. 2011 yılında, ilaç sektörü en fazla ihracatı Almanya, Irak ve İsviçre'ye gerçekleştirdi. İngiltere, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Slovenya, Belçika, Azerbaycan – Nahcivan, ABD ve Cezayir de ilaç ihracatı yapılan ilk 10 ülke arasında yer aldı.

Sektörün son beş yıldaki ihracat rakamlarına bakıldığında ise 2007 yılında 322 milyon 785

bin dolar olan ihracatın 2011 yılında 512 milyon 161 bin dolara yükseldiği, bu dönemdeki ihracat artışının yüzde 58.6 olduğu görüldü. Türk ilaç sektörü, 2012 yılının yedi aylık döneminde ise 316 milyon 168 bin dolarlık ihracata ulaştı.

Büyük ölçekli şirketlerin hakim olduğu ilaç sektöründe şu an yaklaşık 300 firma faaliyet gösterirken, en fazla ciroya sahip ilk 20 firma pazarın yüzde

65'ini elinde tutuyor ve ilk 50 firmanın toplam pazar payı yüzde 85'i buluyor. Türkiye'deki yıllık 1.6 milyar kutuluk ilaç tüketiminin yüzde 80'i yerli üretimle karşılanırken, değer bazında bakıldığında ise sektördeki

yerli ve ithal üretim oranı yüzde 50'ler dolayında seyrediyor.

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamülleri İhracatçıları Birliği (İKMİB) Yönetim Kurulu Başkanı Murat Akyüz, yaptığı açıklamada, kimya sektörünün

önemli alt sektörlerinden biri durumundaki ilaçta, son yıllardaki ihracat artışlarının dikkat çekici olduğunu ve katma değer artışının sağlanmasıyla birlikte ihracatın da ivme kazanacağını söyledi. İlaç sektörünün son 10 yılda ciddi bir mesafe aldığını

ancak üreticilerin gelecekte var olabilme konusunda belirsizlikler yaşadıklarını iddia eden Akyüz, açıklamasını şöyle sürdürdü: "Tüm gelişmelere rağmen, üretim maliyetleri artarken ilaç fiyatlarının düşük kalması, ruhsatlandırma ve geri ödeme süreçlerindeki gecikmeler ile patent - fikri haklar konularında yaşanan zorluklar sektörü büyük ölçüde etkiliyor. Bu sorunların çözümüne yönelik adımların atılması ve yerli üretimin teşvik edilmesi, Türk ilaç sektörünü büyütürken, ihracata da ivme kazandıracaktır."

IMF'den ihtiyatlı yaklaşım

IMF'ye göre küresel finansal riskteki yükselme vakit geçirilmeksizin harekete geçilmesini gerektiriyor. Güçlü bir görünüm ortaya koymayan küresel ekonomik toparlanmanın, son üç aylık dönemde daha da zayıflayabileceği yolunda işaretler vermiş olduğu ifade edilmekte.

Nisan ayında yayınlamış olduğu 'Dünya Ekonomik Görünümü' (WEO) Raporunu 16 Temmuz tarihi itibarıyla güncelleştiren Uluslararası Para Fonu (IMF), aşağı yönlü risklerin daha belirgin hale gelmesi nedeniyle küresel ekonominin bu yıl göstereceği seyir konusunda daha ihtiyatlı bir öngöründe bulunmuştur. Raporunda esasen başlangıçta da güçlü bir görünüm ortaya koymayan küresel ekonomik toparlanmanın, son üç aylık dönemde daha da zayıflayabileceği yolunda işaretler vermiş olduğu ifade edilmektedir. Bu çerçevede

Euro Bölgesi finansal piyasalarında ve kamu borcu alanında hüküm süren gerilimin daha da yoğunlaşarak 2011 yılı sonlarındaki mertebelere ulaştığı belirtilerek Raporunda, önde gelen birçok yeni yükselen piyasa ekonomisinde büyümenin, evvelce tahmin edilenden daha zayıf gerçekleşeceği öngörüsünde bulunulmuştur. Yılın ilk çeyrek döneminde beklenenin üzerinde bir küresel toparlanma gerçekleşmiş olmasının da etkisiyle IMF aşağı yönlü risklerdeki bu yoğunlaşmaya rağmen küresel büyüme tahminini 2012 ve 2013 yılları için sadece 0.1 ve 0.2 puan

düşürerek sırasıyla yüzde 3.5 ve yüzde 3.9'a çekmiştir. Yine de IMF'nin bu büyüme tahminleri iki önemli varsayımın gerçekleşmesine bağlı bulunmaktadır. Bunlardan birincisi Euro Bölgesinde süregelen finansal gerilimin alınacak politika önlemleriyle tedrici bir biçimde yumuşatılması diğeri ise, yeni yükselen piyasa ekonomilerinde yakın geçmiş dönemde uygulamaya konulan genişletici makroekonomik politika kararlarının güçlenerek sürdürülmesidir. Gerekli ekonomik politika kararlarının gecikmeyle ya da yetersiz etkinlikte alınması şeklinde yansı-

yacak önemli aşağı yönlü risklere dikkat çeken Fon, kamu borçları piyasasında yaşanan krizde son zamanlarda gözlemlenen ağırlaşmanın, bu konuda alınan ve alınacak önlemlerin vakit geçirilmeden uygulamaya konulmasının taşıdığı önemi açıkça ortaya koyduğu hususunu vurgulamaktadır. Bu doğrultuda Fon WEO ile aynı tarihte yayınladığı ‘Küresel Finansal İstikrar Raporu (GFSR)-Nisan 2012’ ‘piyasa güncelleştirmesi’nde¹ özellikle finansal risklerdeki yoğunlaşmaya dikkat çekerek bu alanda vakit geçirilmeksizin harekete geçilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Sözü edilen ‘Güncelleme’de ele alınan hususlar aşağıda ana çizgileriyle verilmektedir.

GFS Raporunun yayınlanmasından buyana geçen sürede finansal istikrara ilişkin riskler yükselmiştir. Güney Avrupa’da kamu borçlanma faizleri keskin biçimde yükselirken zaten kısıtlı hale gelmiş olan yatırımcılar daha da azalmıştır. Yükselen fonlama ve piyasa baskıları Euro Bölgesinde kredi hacminin daha da daralması riskini ağırlaştırmıştır. Krizi hafifletici parasal ve likiditeye ilişkin politika kararlarının uygulamaya konulmasının yanı sıra, AB liderlerinin son yaptıkları zirve toplantısında

alınan kararların da, bankacılık sektörü ve finansal birlikler alanında gelişme sağlayacak önlemleri de içerecek şekilde, bir an önce hayata geçirilmesi bir öncelik olarak ele alınmalıdır. Bankaların bilançolarında yer alan varlıkların kalitesi, değeri konusunda var olan belirsizlikler, gerektiğinde sermaye katkısı sağlanması (rekapitalizasyon) ve yeniden yapılandırılmaya gidilmesi suretiyle, bir an önce ortadan kaldırılmalıdır. ABD’nde mali görünüm ve federal borç tavanı konusundaki belirsizlikler de finansal risk için halen açıkça kendini belli etmeyen bir risk oluşturmaktadır.

Kamu borçlanması alanında ortaya çıkan riskler piyasalardaki iyileşmeye sekte vurmuştur. 2011 yılı sonunda Avrupa’da alınmış olan kapsamlı önlemler bankaların ve kamu maliyelerinin bilançolarının düzeltilmesi için çok değerli zaman kazandırmıştır. Avrupa Merkez Bankasının sağladığı uzun vadeli refinansman olanağı fonlama konusundaki sıkıntıları hafifletmiş ve piyasalarda kısa süreli bir tırmanışa yol açmıştır. Ancak küresel ekonominin toparlanmasına ilişkin kaygılar bu tırmanışın kısa süreli olmasına neden olmuştur. Yunanistan’ın Euro sisteminden çıkması ve İspanya bankacılık sektörü

alanında beliren kaygılar piyasalarda risk algılamasının süratle yükselmesine yol açmış ve Mayıs ve Haziran aylarında piyasa koşulları önemli ölçüde bozulmuştur. Ekonomik büyüme ve bankacılık sektörünün sağlığı alanında büyüyen kaygılar kamu borçlanmasının maliyetini keskin biçimde artırmıştır. Yatırımcıların daha emniyetli menkul varlıklara yönelmesi Amerikan, Alman ve İsviçre kamu kağıtlarının getirilerinin çok düşmesi sonucunu getirmiştir.

AB fonlama piyasalarındaki gerilim yükselmiş olup, deleveraging –borçluluk oranının düşürülmesi konusundaki baskılar önemini sürdürmektedir. Avrupa Merkez Bankası (AMB) tarafından sağlanmış olan bol likidite olanaklarına rağmen bölgedeki birçok banka ve şirket için fonlama koşulları kötüleşmiştir. Bankalar likiditeyi bünyelerinde tutma çabası içinde iken interbank faaliyetleri baskılanmıştır. Yüksek faiz hadlerine rağmen yatırımcı azlığı nedeniyle banka bono ihraçları keskin biçimde düşüş göstermiştir. Sınır ötesi fonlama imkanlarının kuruması ve mevduat kaçıışı nedeniyle bankalar fonlama için AMB’na yönelmişlerdir. Derecelendirme kuruluşlarının bankaların notunu aşağı çekmesi fonlama maliyetlerinin yük-

selmesine yol açmıştır. Moody's daha yeni sermaye piyasalarında önemli çapta faaliyette bulunan 15 Avrupa ve Amerikan bankasının notunu aşağı çekmiştir.

İspanyol bankacılık sisteminin istikrara kavuşturulması için alınmış olan önlemler piyasalarda güven tesis edilmesini henüz sağlayamamıştır. İspanyol bankacılık sisteminin rekapitalizasyon-yeniden sermayelendirme ihtiyacı konusundaki kaygılar menkul kıymet piyasalarında sert düşüişlere yol açmıştır. İspanyol bankaları için hem güvenceli bonolarda hem güvence altında olmayan borçlanmalarda fonlama maliyetleri 2011 yılı sonlarındaki düzeylerine ulaşmıştır. Dış destek sağlanması yolunda İspanya tarafından 10 Haziran tarihinde AB'ne yapılan başvuru yatırımcılarda çok az bir rahatlama duygusu yaratabilmiştir. Haziran ayı sonunda yapılan AB liderler zirvesinde alınan, ve talep edilen desteğin bankalara doğrudan sermaye katkısında bulunulması biçiminde -rekapitalizasyon sağlanması ve bunun tercihli alacaklı statüsüne sahip olmayacağı şeklindeki karar yatırımcılarca duyulan kaygıları bir ölçüde izale etmiştir.

Avrupa çapında çözüm sağlayacak eksiksiz bir politika demetinin oluşturulup, tamamlanması halen

üzerinde çalışma yapılan bir iş durumunda bulunmaktadır. Haziran ayında yapılan Avrupa liderler zirve toplantısında alınan kararlar, içinde bulunulan krizin atlatılması açısından doğru yönde atılmış kararlardır. Krizin çözümü yolunda sağlanan bu gelişmenin vakit kaybetmeksizin daha güçlü hale getirilebilmesi aşağıda verilen önlemlerin alınmasını da içerecektir:

-Politikayı tespit edenler bankaların varlık kalitesi konusundaki belirsizliği çözüme kavuşturmalı ve bankaların bilançolarının güçlendirilmesine yardımcı olmalıdırlar. Birlik çapında tek gözetim mekanizmasının kurulmasıyla birlikte bazı durumlarda zayıf ancak yaşayabilir bankalara ESM'den -Avrupa İstikrar Mekanizması- doğrudan menkul kıymet sağlanmasını içerecek şekilde, bankaların rekapitalizasyonu ve yeniden yapılandırılması takip edilmeli, sürdürülmelidir.

-Ülkeler kamu mali yapılarının düzeltilmesi ile ilgili olarak daha önce üzerinde anlaşma sağlanarak yapmış oldukları taahhütlerini yerine getirmeli ve köklü yapısal reformları gerçekleştirmelidirler.

Doğru istikamette atıldığı belirtilen adımların, güçlü ve kapsamlı bir bankalar birliğine ve daha etkin mali birliğe doğru gelişme

sağlayacak ek tedbirlerle desteklenmesi gerekmektedir. Birleşik bir gözetim mekanizması bankalar birliği konusunda atılmış önemli bir yapı taşıdır. Avrupa çapında bir mevduat güvence sistemi ve banka güçlendirme sistemi gibi diğer gerekli adımlar da atılmalıdır. Kısa vadede ise ESM'nin üye ülke parlamentolarınca onaylanması dahil alınan kararlar vakitlice uygulamaya konulmalıdır. Destekleyici parasal ve likidite sağlayıcı politika kararlarının alınması da önemini korumaktadır.

Küresel finansal istikrara ilişkin riskler ABD'nde de mevcuttur. ABD'nde yılsonunda vergi indirimlerinin devreden çıkacak olması ve otomatik harcama kesintileri son zamanlarda gündemi işgal etmeye başlamıştır. Herhangi bir önlem alınmaması halinde bu mali uçurum -cliff-GSYH'nın yüzde 4'ünün üzerinde bir mali sıkılaştırmaya yol açacaktır. Yılsonu yaklaştıkça ve belirsizlik yükseldikçe kamu borçluluk oranına ilişkin Ağustos 2011'de yaşandığı gibi bir siyasi kilitlenme piyasalarda oynaklığı artırabilir. Durumu daha da karmaşık hale getiren bir diğer unsur ise borçlanma tavanı sorununun mali uçurumla aşağı yukarı aynı zamana tesadüf etme durumudur.

Yeni yükselen piyasa ekonomileri de bu olumsuz sarmaldan kendilerini kurtaramamışlar ve kendi bünyelerinden kaynaklanan kırılganlıklarla uğraşma durumundadırlar. Yeni yükselen piyasa ekonomileri kendi ekonomik performanslarını etkileyen dış koşullarla ilgili olarak olağanüstü bir belirsizlikle karşı karşıyadırlar. Yılın başlarında bazı piyasa ekonomilerinde politikacılar büyük çaplı sermaye girişleri ve ulusal paralarının aşırı değer kazanmasından kaygı duymuşlardır. Bu korkular aşırı hızla gerçekleşen değer kayıpları konusunda tereddüt yaratmış, bu durum piyasalarda aşırı oynaklığa yol açmıştır. Yeni yükselen piyasa ekonomilerinde 2012 yılının ilk iki ayında menkul kıymet piyasaları hızlı bir toparlanma sergilemiş ancak daha sonraları bu kazançlarını geri vermişlerdir. Bonolardan kaçış sınırlı gerçekleşmiş, birçok bono yatırımcısı piyasadan çıkmak yerine ulusal paralara yatırım konusunda seçici davranarak risklerini dengelemişlerdir (hedge etmişlerdir). Banka karlılıklarını olumsuz etkileyen ve mali istikrar açısından bazı riskler ifade eden büyüme hızı yavaşlamaları da, örneğin Brezilya'da, kaygılara yol açmıştır.

Bölgeler arasında dikkat çekebilecek düzeyde farklılıklar bulunmaktadır. Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleri Euro bölgesindeki gelişmelere en duyarlı bölgeler olup, banka fonlarında ve portföy yatırımlarında giderek ivme kazanan bir daralmadan orantısız biçimde olumsuz etkilenebilirler. Daha sınırlı doğrudan finansal bağlantılar ve güçlü döviz rezervleri dolayısıyla Asya ülkeleri Euro bölgesinde hüküm süren krize karşı daha iyi korunmuş, daha az duyarlı durumdadırlar

Yeni yükselen piyasa ekonomilerinde de politika oluşturanlar sorunlarla karşı karşıyadırlar. Aşağı yönlü şok risklerinin yarattığı sürekli korkular birçok piyasa ekonomisinde ekonomik faaliyet hacmini korumaya odaklanmış –accommodative - para arzının açık piyasa işlemleriyle belirli seviyede tutulması gibi – ancak uzun vadede yeni dengesizliklere yol açabilecek ve mali istikrarı tehdit edebilecek politikaların idame ettirilmesine neden olmuştur. Düşük faiz hadleri borç birikimini özendirir. Bazı büyük yeni yükselen piyasa ekonomisinde (Rusya, Hindistan, Türkiye) mali yapıda yeterli esneklik alanının yaratılması alanındaki ilerleme arzu

edildiğinden daha yavaş ilerleme gösteriyor.

Düzenlemelerle ilgili reform yapılmasına ilişkin gündem halen kural belirleme ve uygulamaya koyma üzerine odaklanmış durumda, ancak bu alanda ilerleme farklılıklar gösteriyor. Düzenlemelere ilişkin reform gündemi standartların belirlenmesinden kural koymaya ve uygulamaya konulmasına yönelmiştir. Birkaç G-20 ülkesi (Hindistan, Japonya, Suudi Arabistan) Basel III.'ün 2013 başlarından itibaren uygulamaya konulmasına ilişkin nihasi kuralları henüz açıklamışlardır, fakat ülkelerin çoğu halen tasarı hazırlama ve istişare aşamasındadırlar. Avrupa Konseyinin üzerinde uzlaşma sağlanmış 'Sermaye Gereklilikleri Direktifi IV' paketi ile AB nihai bir kural belirlemeye yaklaşmış bulunmaktadır. ABD'li yetkililer Basel 2.5 ile yakın biçimde uyumlu sermaye standartlarını Ocak 2013'ten itibaren uygulamaya koyacak nihai kuralı yayınlamışlar ve Basel III sermaye standartlarının kendi yasal çerçevelerine yansıtılması için öngörülen kuralları 'görüşe açık tasarı' şeklinde kamuoyu ile paylaşmışlardır.

1 IMF, Global Financial Stability Report-GFSR Market update. 16 Temmuz 2012.

TL dış ticarete adım attı

2012 yılının ilk 6 aylık döneminde TL'nin dış ticarete kullanım oranı arttı. 2012 yılı ilk 6 ayında TL ile yapılan dış ticaret hacmi 11,1 milyar TL olarak gerçekleşti. 2012 yılının ilk 6 ayında 18 para birimi ile ihracat, 19 para birimi ile ise ithalat yapıldı. Toplamda dış ticaretimizde 21 para birimi kullanıldı.

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, “2012 yılının ilk 6 aylık döneminde TL'nin dış ticarete kullanım oranı arttığını belirterek, 2012 yılının ilk 6 aylık döneminde ihracatın yüzde 46'sı Dolar, yüzde 48'i Euro cinsinden, yüzde 2.8'i de TL cinsinden yapıldı” dedi.

Bakan Çağlayan, “Döviz Türlerine Göre Dış Ticaret çalışmasına ilişkin yaptığı açıklamada, TL bazında dış ticaret işlemlerinin artmasında Türkiye ekonomisindeki istikrarın ve TL'nin güven vermesinin etkili olduğunu” ifade etti.

Ülkelerin dış ticaret işlemlerinde

tercih ettiği dövizler üzerinde bazı unsurların etkili olduğunu belirten Bakan Çağlayan, “Yapılan akademik çalışmalarda dış ticaret işlemlerinde endüstrinin özellikleri, bölgesel ticaret yapıları, uluslararası nitelikte geçerli para birimi olması, makroekonomik istikrar ve likidite tercihleri gibi farklı unsurlar seçilen döviz üzerinde etkili olduğu görülmektedir” dedi. “Türkiye'nin, 2023 vizyonunda ilk 10 ekonomiden biri olma hedefi ile birlikte bölgesindeki dış ticaret işlemlerinde TL'nin de tercih edilecek bir para birimi olacağını vurguladı.

2011 yılında ihracatta 186, ithalatta 127 ülke/bölgeye Türk Lirası ile işlem yapılırken 2012 ilk yarısında, ihracatta 181, ithalatta 181 ülke/bölgeye Türk Lirası ile işlem yapılmıştır.

Ekonomi Bakanı Çağlayan, “2012 ilk 6 aylık döneminde İhracatımızın yüzde 46'sı ABD Doları, yüzde 48'i Euro cinsinden yüzde 2.8'i de TL cinsinden yapılmıştır. 2012 yılı ilk yarısında Euro bölgesinde yer almamasına karşın Euro bazında ihracatta, yüzde 89 kullanım oranıyla Arjantin, yüzde 54 ile Ceza-yir dikkat çekmektedir” dedi.

Bakan Çağlayan, 2012 yılının ilk 6

ayında 18 para birimi ile ihracat, 19 para birimi ile ithalat yapıldığını ve toplamda dış ticaretin 21 para birimi üzerinden gerçekleştiği belirtilerek, 2012 yılında az da olsa Güney Afrika Randı üzerinden de ihracat gerçekleştirildiğini, BAE Drahmisi, Bulgar Levası ile yalnızca ihracat, İran Riyali, Kuveyt Dinarı, Romen Leyi ile de yalnızca ithalat yapıldığını kaydetti.

2011 yılında bulunmamasına karşın 2012 yılının ilk yarısında, Aruba, Burma, Cocos Adaları, Ekvator, Eritre, Kribati, Maldivler, Nikaragua, San Marino, Seyşeller gibi ülkelere/bölgelere Türk Lirası ile ihracat yapılmıştır. Buna karşın 2011’de bulunmamasına karşın 2012 yılının ilk yarısında Katar, Christmas Adaları, Bahreyn, Sudan, Libya, Etiyopya, Senegal, Umman, Lübnan, Sierra Leone gibi ülkelerden Türk Lirası ile ithalat yapılmıştır.

Bakan Çağlayan, 2011 yılında ihracatın yüzde 46’sının ABD Doları, yüzde 48’inin ise Euro cinsinden yapıldığını belirterek, şunları kaydetti: “Döviz bazında ihracatımızı ve ithalatımızı karşılaştırdığımızda, Dolar, Euro, Türk Lirası, İsviçre Frangı ve Japon Yeni bazında yapılan işlemlerde dış ticaret açığı verirken, İngiliz Sterlini, İsveç Kronu, Rus Rublesi, Polonya Zlotisi, Danimarka Kronu ile yapılan iş-

lemlerde dış ticaret fazlası verilmiştir.

Euro cinsinden ihracatımızın büyük ölçüde Avrupa bölgesindeki ülkeler olduğu görülmekle birlikte bazı ülkelere yapılan ihracatta Euro’nun ağırlığı vardır. 2011 yılı genelinde Euro cinsinden ihracata bakıldığında Avrupa bölgesinde yer alan ülkelere yapılan ihracatın dışında çarpıcı olarak; Arjantin yüzde 77.4 Cezayir yüzde 54.7, İran yüzde 49.9 oranında Euro bazında ihracatımız vardır.”

Ekonomi Bakanı Çağlayan, 2011 yılında ihracatın Dolar ve Euro ağırlıklı, ithalatın ise büyük ölçüde dolar bazında yapıldığına işaret ederek “2011 yılında TL ile ihracat 5.8 milyar TL diğer ifadeyle 3.4 milyar dolar. TL ile ithalat ise 12.4 milyar TL, diğer ifade ile 7.6 milyar dolar, TL’nin ihracat içindeki payı yüzde 2.5, ithalat içindeki payı yüzde 3.1 oldu. TL ile ihracat 2002 yılına göre 339 milyon dolardan 3.4 milyar dolara yükselerek 10 kat arttı. TL ile ithalat ise 2002 yılında sadece 177 milyon dolardan 2011’de 7.6 milyar dolara yükselerek 43 kat arttı”.

Çağlayan, Çin’e 2010 yılında yaklaşık 11 milyon dolarlık ihracat TL ile yapıldığını anımsatarak, “Bu rakam 2011 yılında yüzde 172 artışla yaklaşık (19 milyon dolar artışla) 29.8 milyon dolara yüksel-

miştir. 2012 ‘6’ aylık dönemde Çin’e TL ile ihracatımız 13.7 milyon dolar oldu.” dedi.

2011 yılında ihracatımızda TL kullanımını en yüksek ülkeler, 623 Milyon Dolar ile Irak, 598 Milyon Dolar ile KKTC, 565 Milyon Dolar ile İran ve 292 Milyon Dolar ile Almanya gelmektedir. 2011 yılı ithalatımızda TL kullanımını en yüksek ülkeler ise 1.1 Milyar Dolar ile Almanya, 835 Milyon Dolar ile Fransa, 553 Milyon Dolar ile ABD, 527 Milyon Dolar ile Çin, 469 Milyon Dolar ile İspanya ve 421 Milyon Dolar ile İrlanda gelmektedir.

Bakan Çağlayan, ithalata ilişkin olarak da şunları kaydetti: 2011 yılında İthalatımızın yüzde 62.4’ü Dolar, yüzde 32.7’si Euro ve yüzde 3.1’i de TL cinsinden yapılmıştır. İthalatımızda Dolar cinsinden yapılan işlemler önemli bir paya sahiptir.

Özellikle petrol ürünleri ithal ettiğimiz ülkelerle yapılan işlemler uluslararası fiyatların Dolar üzerinden yapılmasından dolayı Dolar ile yapılmıştır. 2011 yılında 127 ülke/gümrük bölgesinden TL ile ithalat yapılmıştır. TL cinsinden ithalatımıza bakıldığında ise ithalatımızın az olduğu ülkelerin haricinde İrlanda, Fransa, Almanya, İsviçre, İsveç ve Danimarka’dan yapılan işlemler dikkat çekicidir. Örneğin

2011'de İrlanda'dan yapılan 839 Milyon Dolarlık ithalatın 421 Milyon Dolarlık kısmı yaklaşık yüzde 50'si TL cinsinden yapılmıştır. İrlanda'dan TL ile yapılan ithalatta, ilaçlar, parfümeri ve kozmetikler, dış fırçaları ve çeşitli kimyasallar önemli bir paya sahiptir. Benzer

şekilde 2012 ilk yarısında İrlanda'dan yapılan ithalatın yüzde 50'si TL cinsinden yapılmıştır. ”

Ürün grubu bazında 2011 ithalatımıza bakıldığında ise, 4.7 Milyar Dolarlık eczacılık ürünlerinin 2.2 Milyar Dolarlık yani yüzde

46.5'lik kısmı TL cinsinden ithal edilmiştir. Toplam ithalatı 1.1 Milyar Dolar olan Parfümeri ve kozmetiklerin yüzde 29'u da TL cinsinden ithal edilmiştir. Özellikle eczacılık ürünleri ve parfümeri ürünlerinin ithalatında TL'nin daha yaygın kullanıldığı görülmektedir.

İhracat ve İthalata İlişkin Tablo

Milyon Dolar	İHRACAT		İTHALAT		FARK
	Dolar Değeri	Oran %	Dolar Değeri	Oran %	Dolar Değeri
ABD DOLARI	62.030	46,0%	150.229	62,4%	-88.199
AVUSTURALYA DOLARI	14	0,0%	18	0,0%	-4
BIR.ARAP EMIR. DRAHMISI	9	0,0%	0	0,0%	9
BULGAR LEVASI	0	0,0%	0	0,0%	0
DANİMARKA KRONU	46	0,0%	22	0,0%	24
EURO	64.412	47,7%	78.790	32,7%	-14.378
JAPON YENİ	74	0,1%	1.344	0,6%	-1.269
KANADA DOLARI	56	0,0%	46	0,0%	9
NORVEÇ KRONU	23	0,0%	139	0,1%	-116
POLONYA ZLOTY	102	0,1%	0	0,0%	102
ROMEN LEYİ	2	0,0%	0	0,0%	2
RUS RUBLESİ	148	0,1%	1	0,0%	147
SUUDİ ARABİSTAN RİYALİ	3	0,0%	1	0,0%	2
TÜRK LİRASI	3.433	2,5%	7.583	3,1%	-4.150
ÇEK KORUNASI	10	0,0%	0	0,0%	10
İNGİLİZ STERLİNİ	4.016	3,0%	1.213	0,5%	2.803
İSVEÇ KRONU	332	0,2%	93	0,0%	239
İSVİÇRE FRANGI	196	0,1%	1.359	0,6%	-1.163
KUVEYT DİNARI	0	0,0%	0,047	0,0%	-0.47
İRAN RİYALİ	0	0,0%	3	0,0%	-3
GENEL TOPLAM	134.907	100,0%	240.842	100,0%	-105.935

Reel sektörün güveni azaldı

Reel sektörün güveni Ağustos ayında, bir önceki aya göre 2.8 puan azalarak 104.5 seviyesine geriledi. Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre 1.4 puan azalarak 101.9 seviyesinde gerçekleşti.

Reel sektörün güveni Ağustos ayında, bir önceki aya göre 2.8 puan azalarak 104.5 seviyesine geriledi. Reel sektörün güveni Ağustos ayında, geçen yılın aynı dönemine göre, 5.3 puan azaldı. Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre 1.4 puan azalarak 101.9 seviyesinde gerçekleşti.

Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, mevcut mamul mal

stok miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, son üç aydaki toplam sipariş miktarı, genel gidişat, mevcut toplam sipariş miktarı, sabit sermaye yatırım harcaması, gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı, gelecek üç aydaki toplam istihdam ve gelecek üç aydaki üretim hacmine ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkilendi.

Merkez Bankası, İktisadi Yönelim Anketi ve Reel Kesim Güven

Endeksi 2012 yılı Ağustos verilerini açıkladı. 2012 yılı Ağustos ayında imalat sanayinde faaliyet gösteren 2 bin 590 işyerine anket formu gönderilmiş, 2 bin 107 katılımcıdan yanıt alındı. Yanıtlama oranı yüzde 81.4 oldu. Anket sonuçlarına göre, anılan dönemde reel sektörün güven endeksi bir önceki aya göre 2.8 puan azalarak 104.5 seviyesine geriledi. Geçen yılın aynı dönemine göre ise endeks, 5.3 puanlık azalış gösterdi. 2011 yılı Ocak ayında

bir önceki aya göre 7.2 puan artışla 113.6 değerine ulaşan endeks, Şubat ayında 2.6 puan gerilemeyle 111 düzeyinde gerçekleşmişti. Endeks, Mart ayında başlattığı yükselişi Nisan ve Mayıs ayında da sürdürmüştü. Sırasıyla 114.8, 116.7, 117.2 düzeyinde gerçekleşmişti. Endeks Haziran ise bir önceki aya göre 3.1 puan gerileyerek 114.1'e, Temmuz ayında 0.5 puan gerileyerek 114.1'e, Ağustos ayında 4.3 puan gerileyerek 109.8, Eylül'de 2.6 puan artarak 112.4, Ekim'de 10.5 puan azalarak 101.9, Kasım'da 0.4 puan artarak 102.3, Aralık'ta 5.1 puan azalarak 97.2 ve 2012 yılının ilk ayında 4.6 puan artarak 101.8'e Şubat ayında ise 5.5 puan artarak 107.3, Mart'ta 5.6 artışla 112.9, Nisan'da 3.1 puan artarak 116'ya, Mayıs'ta ise 2.2 puan azalarak 113.8'e, Haziran'da 5.8 puan azalarak 108.1, Temmuz'da 0.8 puan azalarak 107.3 seviyesine gerilemişti.

Son üç aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacminde ve iç

piyasa sipariş miktarında artış bildirenler lehine olan seyrin bir önceki aya göre zayıflayarak devam ettiği görülmektedir.

İhracat sipariş miktarındaki artış bildirenler lehine olan seyrin ise azalış bildirenler lehine döndüğü gözlemlendi. Mevsim normallerine kıyasla yapılan değerlendirmelerde, mevcut toplam siparişlerin mevsim normallerinin altında olduğu yönündeki değerlendirmelerin güçlenerek, mevcut mamul mal stoklarının mevsim normallerinin üzerinde olduğu yönündeki değerlendirmelerin ise zayıflayarak sürdüğü görüldü.

Gelecek üç aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacminin yanı sıra, ihracat ve iç piyasa sipariş miktarları ile toplam istihdamdaki artış beklentilerinin zayıflayarak devam ettiği gözlemlendi. Ayrıca, gelecek on iki aya ilişkin sabit sermaye yatırım harcamalarındaki artış yönlü seyrin zayıfladığı belirlendi. Ortalama birim maliyetlerde son üç ayda artış olduğunu bildirenler ile gelecek üç ayda artış olacağını bekleyenler lehine olan seyrin güçlenerek devam ettiği tespit edildi. Gelecek üç aydaki satış fiyatı artış beklentilerinin de güçlendiği görüldü. Gelecek on iki aylık dönem sonu itibarıyla yıllık ÜFE beklentisi geçen aya kıyasla 0.1 puan azalarak yüzde 8.4 oldu. İçinde bulunduğu sanayi dalındaki genel gidişat konusunda bir ay öncesine kıyasla daha iyimser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 10.6'ya düşerken, daha kötümser olduğunu belirtenlerin oranı artarak yüzde 12 oldu.

RUSYA DTÖ'de

8 yıldır Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olma çabası içinde olan ve örgüt dışındaki en büyük ülke olan Rusya Federasyonu, DTÖ'ye resmi üye oldu.

Rusya'nın katılımıyla Dünya Ticaret Örgütü'nün üye sayısı 156'ya yükseldi. Merkezi Cenevre'de bulunan örgüte uzun süredir şüphelerle yaklaşan Rusya, daha kaliteli Batı yapımı ürünlerin pazarına girmesinin ekonomisine zarar verebileceğinden endişe duyuyordu.

Rusya lideri Vladimir Putin 21 Temmuz'da Dünya Ticaret Örgütü'ne giriş için gerekli son belgeyi de imzalamıştı. Putin imzanın ardından Dünya Ticaret Örgütü üyesi ülkelerin Rus-

ya'ya ihtiyaç duyduğunun altını çizmişti.

Rusya 2 trilyonluk ekonomisiyle örgüte girmesinin ardından küçük bir Pasifik ada ülkesi olan Vanuatu'da sessiz bir biçimde örgüte katıldı. Şu anda 156 üyesi bulunan örgüte gelişmiş dünya ülkelerinin neredeyse tamamı üye.

Rusya gibi Çin de ilk başta Dünya Ticaret Örgütü'ne şüphelerle yaklaşmış ancak 2001 yılında üyeliği kabul etmişti. Çin üyeliğinin ardından büyük

oranda yabancı yatırım almıştı.

Ancak Rusya'nın örgüte girişinin ardından dünyanın en büyük ikinci ekonomisi haline gelen Çin kadar şanslı olmayacağı düşünülüyor.

Rus ekonomisi dünyadan gelecek bu tip bir yardımla büyüyecek yapıda değil. Ayrıca yabancı yatırımın on yıl önceki kadar hareketli olmadığı düşünüldüğünde Rusya'nın üyeliğiyle birlikte agresif bir büyüme içine girmesi olası görünmüyor.

Elbette yine de Rusya örgüte gi-

rişi nedeniyle bir çok yarar sağlayacak. Şu anda ticaret bariyerleri Rus ihracatçılara yılda 1.5 ila 2 milyar arasında bir be dele mal oluyor. Dünya Ticaret Örgütü üyeliği ile birlikte bu bariyerler düşecek ve ihracatçıların karı artacak.

Ayrıca Rusya'da kendi bariyerlerini düşürecek, mesela 2019 yılına kadar ülkede yabancı otomobillerin fiyatları yarı yarıya azalacak. Bu da pazarı canlandı-

racak ve şirketler daha fazla yatırım yapma imkanı bulacak.

Bütün bu değişimler sonucunda rekabete dayanamayan bazı Rus endüstrilerinin çökeceğinden endişe duyuluyor. Özellikle Rus otomotiv endüstrisinin batı rekabetiyle baş edemeyeceği düşünülüyor ancak telekomünikasyon endüstrisi ve bankalar bu üyelikten büyük kar sağlayacak.

Ayrıca bir çok kişi bu üyeliğin Kremlin'i kapitalizme uyum sağlama sürecini ve reformları hızlandırmaya iteğine inanıyor.

Ekonomistler, "Dünya Ticaret Örgütü sihirli bir değnek değil, Rusya bir anda bir yatırım cennetine dönüşmeyecek ancak kısıtlamalar azalacağı için elbette ülkedeki fırsatlar da artacak" görüşündeler.

Dünya Ekonomisi

FED umut verdi, petrol vurdu

Amerikan Merkez Bankası FED'in, ekonomik toparlanmayı artırmak için yeni adımlar atmaya hazırlandığını açıklaması piyasalara umut verirken, hızla yükselen petrol fiyatları temkinli bir beklenti yarattı.

Amerikan Merkez Bankası'nın (Fed) son toplantısına ilişkin yayınlanan tutanaklarının, merkez bankasının ekonomik toparlanmayı artırmak için yeni adımlar atmaya hazırlandığına dair güçlü sinyaller içermesi küresel piyasalara moral verdi.

Uluslararası piyasalarda ham petrol fiyatları yükseliyor. Ekim teslim ABD petrol kontratının varil fiyatı 9 sent artarak 96,93 dolardan işlem gördü. Londra'da Brent petrolün varil fiyatı ise 11 sent yükselerek 114,76 dolardan işlem

görüyor. Goldman Sachs analistleri, ABD'de azalan ham petrol stokları ve İran'ın nükleer programı nedeniyle Batı ülkeleriyle yaşadığı gerginliğin fiyatlara yön verdiği görüşünde.

İngiliz ekonomisi, bu yılın ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,5 daraldı. Ülkenin Ulusal İstatistik Kurumu (ONS), daha önce yüzde 0,7 daralma olarak açıkladığı Nisan-Haziran dönemi kapsayan ikinci çeyrek büyüme verisini yüzde 0,5 daralmaya revize etti.

Büyüme verisinin revize edilmesinde, inşaat ve imalat sektörlerinin beklenenden daha az daralması etkili oldu.

İngiliz ekonomisi bu yılın ilk çeyreğinde de yüzde 0,3 daralmıştı. Son üç çeyrekte daralan ülke ekonomisi, son 50 yılın en uzun süreli "çift dipli resesyonunu" yaşıyor. Çin'de açıklanan zayıf imalat verisinin piyasalarda oluşturduğu teşvik beklentisi de borsaların yükselmesinde etkili oldu. Açıklanan veriye göre Çin'de HSBC imalat sanayi PMI ağustos ayında 49,3

seviyesinden 47,8'e gerileyerek dokuz ayın en düşük seviyesine indi.

Hindistan'daki Ambit Capital'de yatırım danışmanı olan Andrew Holland, "Çin'den gelen her türlü kötü haber, parasal gevşeme olabileceği anlamına geliyor. Ancak ülkenin birçok bölgesinde konut fiyatlarının yeniden artması teşvik çabalarını karmaşık hale getiriyor" ifadesini kullandı.

Avrupa'da borsalar bu iyimserlikle yükselirken Asya borsalarının birçoğu da günü yükselişlerle tamamladı. Hong Kong'ta Hang Seng endeksi yüzde 1,2 yükselecek 20.132,24 puan olurken, Çin'de Şangay bileşik endeksi yüzde 0,3 arttı ve 2.113,07 puan, Güney Kore'de Kospi endeksi yüzde 0,4 artışla 1.942,54 puan, Avustralya'da S&P/ASX 200 endeksi yüzde 0,2 artarak 4.383,70 puan, Japonya'da Nikkei 225 endeksi de yüzde 0,5 yükselerek 9.178,12 puan oldu.

Fed'in ekonomiyi destekleyeceğine dair artan beklentilerle Amerikan para birimi dolar, avro karşısında temmuz başından beri en düşük seviyeye indi.

Japonya, borç krizindeki Avrupa'dan gelen zayıf talebin ihracatı sekteye uğratması ve yakıt ithalatındaki artışın etkisiyle temmuz ayında beklentilerin üzerinde dış ticaret açığı verdi.

Japonya Maliye Bakanlığı'nın verilerine göre ülkede temmuz ayında dış ticaret açığı 517,4 milyar yen (6,5 milyar dolar) oldu. Ekonomistlerin beklentisi dış ticaret açığının 275 milyar yen olması yönündeydi. Haziran ayında 60,3 milyar yenlik dış ticaret fazlası oluşmuştu.

Ülkede temmuz ayında ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8 düşerken ithalat ise yüzde 2 arttı.

Almanya Başbakanı Angela Merkel, Avro para biriminin Avrupa'nın entegrasyonunun bir simgesi olduğu için Yunanistan'ın Avro bölgesinde kalmasını istediğini, ancak Yunanistan'dan da sorumluluklarını yerine getirmesini belediklerini söyledi.

Başbakan Merkel, bugün başkent Berlin'de Yunanistan Başbakanı Antonis Samaras ile yaptığı görüşmeden sonra ortak basın toplantısı düzenledi.

Merkel, burada yaptığı konuşmada, Yunanistan'daki yeni hükümetin, sorunları çözmek için her türlü çabayı harcayacağına inandığını, bunun Yunan halkından da büyük fedakarlıklar gerektirdiğini belirterek, "Yunanistan'ın Avro bölgesinde kalmasını istiyorum" dedi.

Almanya'nın da Yunanistan'ın çabalarını destekleyeceğini ifade eden Merkel, "Yunanistan Avro bölgesinin bir parçası ve Avro bölgesinin parçası olarak da kalmasını istiyorum" şeklinde konuştu.

Samaras ile bundan sonra atılacak adımları görüştüğünü, ülkesindeki ekonomik büyümenin sağlanması için öncelikle kaybedilen güvenin yeniden kazanılması gerektiğini, bu nedenle sorumlulukların yerine getirilmesi gerektiğini kaydeden Merkel, acil kararlar alınmaması gerektiğini ve kendilerinin troykanın raporunu bekleyeceklerini söyledi.

Yunanistan'daki bazı yerel projelere de yardımcı olacaklarını belirten Merkel, sorunların bir anda çözülemeyeceğini, hedeflerine adım adım ulaşmak zorunda olduklarını ifade etti.

Merkel, Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande ile Yunanistan'a yapılacak yardımlar konusunda görüş ayrılığı içinde olup olmadığının sorulması üzerine de, kendisinin bu konuda Hollande ile aynı görüşleri paylaştığı izlenimini edindiğini söyledi.

"Yunanistan sorumluluklarını yerine getirecektir" diyen Samaras da, sorumluluklarını yerine getirmeye başladıklarını, Yunan halkının gururlu bir halk olduğunu ve kendi ayakları üzerinde duruncaya kadar yoğun şekilde çaba harcayacağını belirtti.

Sorunların çözümü konusunda başarılı sonuçlar alacaklarına ve troyka raporunun da buna işaret edeceğine inandığını ifade eden Samaras, en önemli sorunlarının ekonomik büyümeyi yeniden sağlamak olduğunu kaydetti. "Ekonomik büyümenin sağlanması en önemli sorun. Bunun için nefes almaya ihtiyacımız var" şeklinde konuşan Samaras, sorunları çözmeye hemen başlayamayacaklarını, ancak olumlu adımlar attıklarını sözlerine ekledi.

Birleşmiş Milletler'e bağlı Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), bir

gıda krizi yaşanabileceği uyarısı yaparak, ABD'den biyoyakıt üretimini sınırlamasını istedi.

ABD'deki düzenlemeye göre, mısır mahsulünün yüzde 40'ı yakıt olarak kullanılan etanol üretimine ayrılabilir.

Son 50 yılın en kurak mevsimini geçiren ABD'de mısır üretiminin büyük zarar gördüğüne dikkat çeken FAO Genel Direktörü Jose Graziano da Silva, etanole ayrılan kotanın bir kısmı gıda üretimine kaydırılmazsa, küresel bir gıda krizi yaşanabileceği uyarısında bulundu.

FAO'nun açıkladığı Gıda Fiyat Endeksi'ne göre, temmuz ayında yüzde 6'lık bir pahalalma görüldü.

ABD'de mısır fiyatının yüzde 26 arttığına dikkat çeken FAO, dünya genelinde tahıl ve şeker fiyatının ise yüzde 12 yükseldiğine dikkat çekti.

Oxfam tarafından yapılan değerlendirmeye göre de; "mısır, soya ve buğday ihracatında dünya birincisi olan ABD'deki kuraklık, uluslararası piyasaları etkileyerek, ithalatçı fakir ülkeler için kötü sonuçlar doğurabilir."

ÜFE: 0,26 - TÜFE : 0,56

Ağustos ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,26 artış, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde -0,30 düşüş, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 4,56 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 9,33 artış gerçekleşti. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde -0,75 sanayi sektöründe ise yüzde 0,46 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları sanayinin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 7,73 ile ham petrol ve doğalgaz çıkarımı alt sektöründe yaşandı. Endekste 791 maddeden 275 maddenin ortalama fiyatlarında artış yaşandı.

Ağustos ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,56, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 2,28, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,88 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 9,29 artış gerçekleşti. Ana harcama grupları itibarıyla bir ay önceye göre en yüksek artış yüzde 1,59 ile ulaştırma grubunda yaşandı. Bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış ise yüzde 18,67 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda oldu. Endekste 444 maddeden; 242 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 119 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

ÜFE	AĞUSTOS 2012 (2003=100)	AĞUSTOS 2011 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,26	1,76
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	-0,30	8,05
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	4,56	11,00
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	9,33	9,76

TÜFE	AĞUSTOS 2012 (2003=100)	AĞUSTOS 2011 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,56	0,73
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	2,28	3,75
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	8,88	6,65
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	9,29	6,24

		2012								2011			
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,38	-0,09	0,36	0,08	0,53	-1,49	-0,31	0,26	1,55	1,60	0,65	1,00
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,38	0,29	0,65	0,73	1,27	-0,24	-0,56	-0,30	9,72	11,48	12,20	13,33
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,56	0,56	0,41	1,52	-0,21	-0,90	-0,23	0,56	0,75	3,27	1,73	0,58
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,56	1,13	1,55	3,09	2,87	1,95	1,71	2,28	4,53	7,95	9,82	10,45

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Haziran (Milyon TL)			2012 Yılı Bütçe Hedefi
	2011	2012	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	141.187	156.127	10.5	321.726
Vergi Gelirleri	122.729	131.183	6.88	277.677
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	37.041	41.203	11.2	80.955
Gelir Vergisi	23.179	26.811	15.6	53.804
Gelir Vergisi Tevkifatı	20.766	24.242	16.7	48.917
Kurumlar Vergisi	13.868	14.392	3.77	27.151
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	10.902	13.172	20.8	24.562
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	3.155	3.554	12.6	6.982
Motorlu Taşıtlar Vergisi	3.016	3.418	13.3	6.693
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	49.337	51.861	5.11	114.150
Dahilde Alınan KDV	15.122	15.375	1.67	33.602
Özel Tüketim Vergisi	29.752	31.348	5.36	70.590
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	2.006	2.620	30.6	4.545
Dış Ticarettten Alınan Vergiler	25.475	26.054	2.27	58.922
İthalde Alınan KDV	23.279	23.350	0.30	53.943
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.973	10.884	82.2	9.235
Harcamalar	143.215	168.81	17.9	350.948

EKONOMİK VERİLER

	2012		2011		2010
	10 Ağustos	03 Ağustos	30 Aralık	05 Ağustos	31 Aralık
Emisyon	57,600,981	57,332,622	55,103,174	55,749,213	48,937,560
Para Arzı					
- M1	145,728,395	144,063,114	148,455,145	138,180,458	133,884,898
- M2	685,023,724	679,161,976	665,642,351	644,249,409	587,814,547
- M3	729,872,326	724,110,355	700,491,311	681,088,983	615,088,260
Yurtiçi Kaynaklı TLMevduat	430,903,431	424,444,300	417,299,158	411,809,605	380,516,588
- Vadeli Tasarruf	271,537,671	271,810,613	261,362,598	261,469,695	236,097,407
- Vadesiz Tasarruf	31,463,709	31,697,367	29,730,160	30,381,495	26,527,410
- Vadeli Ticari	76,060,768	71,539,861	68,789,440	71,977,065	69,598,846
- Vadesiz Ticari	21,619,324	20,152,155	25,316,185	21,287,059	22,432,923
- Resmi Mevduat	30,221,959	29,244,304	32,100,775	26,694,291	25,860,002
Kredi Stoku	640,907,949	639,436,727	584,837,657	536,400,147	435,765,118
- Tüm Banka Kredileri	640,907,949	639,436,727	584,837,657	536,400,147	435,765,118
- M.B. Kredileri					
Bank. El. Tah. ve Bonolar	238,202,233	235,375,351	244,809,787	249,231,075	244,398,034

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
GSYH (Cari fiyatlarla milyon TL)	1.294.892	1.098.799	952.558	950.534	843.178	758.391
GSYH (milyon/dolar)	772.298	731.608	617.611	742.094	658.786	526.429
GSYH (Değişim Hızı sabit fiyatlarla %)	8,5	9,2	-4,7	0,7	4,7	6,9
Kişibaşına GSMH (ABD Doları)	10.444	10.022	8.539	10.438	9.240	7.586
Sanayi Üretim Endeksi (2005=100)	126.8	116.4	102.9	114.3	114.8	107.3
Toplam İhracat (milyon/dolar)	134.954	113.883	102.129	132.027	107.272	85.535
Toplam ithalat (milyon/dolar)	240.833	185.544	140.926	201.963	170.062	139.576
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-105.879	-71.661	-38.797	-69.936	-62.791	-54.041
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	56,0	61,4	72,5	65,4	63,1	61,3
İşsizlik Oranı (%)	9,8	11,4	14,0	13,5	10,6	9,9
Kamu Net Borç Stoku (milyon TL)	290.459	317.628	309.886	267.841	248.441	257.928
İç Borç Stoku (milyon TL)	368.778	352.841	330.005	274.827	255.310	251.470
Türkiye Dış Borç Stoku (milyon/\$)	306.551	292.281	269.618	281.403	250.422	207.816
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyon TL)	518.323	473.561	441.508	380.321	333.485	345.050
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-77.089	-46.643	-13.854	-41.947	-38.311	-32.193

Mevzuat Değişiklikleri

- 03.08.2012** - Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2005/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2012/8)
- 07.08.2012** - Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 94)
- Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 41)
- 05.08.2012** - 2012/3481 İndirimli Orana Tabi İşlemlerde İade Edilecek Verginin Hesabına Amortismanına Tabi İktisadi Kıymetlere Ait Katma Değer Vergisinin Dahil Edilmemesine İlişkin Kararın Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Karar
- 08.08.2012** - Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 09.08.2012** - Kâr Payı Avansı Dağıtımı Hakkında Tebliğ
- 14.08.2012** - Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- 15.08.2012** - Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Genel Tebliğ (Seri No: 1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 2)
- 17.08.2012** - Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 24)
- 18.08.2012** - Katma Değer Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 120)
- 28.08.2012** - Ticaret Şirketlerinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik
- Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik
  - Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik
  - Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 60)
- 29.08.2012** - Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Birikimli Oy Kullanımına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ
- Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ
  - Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ

Vergi Takvimi

- 10.09.2012** - 16-31 Ağustos 2012 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 11.09.2012** - 16-31 Ağustos 2012 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 17.09.2012** - Ağustos 2012 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 20.09.2012** - Ağustos 2012 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Ağustos 2012 Dönemine Ait 5602 Sayılı Kanunda Tanımlanan Şans Oyunlarıyla İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 24.09.2012** - Ağustos 2012 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
- Ağustos 2012 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 25.09.2012** - 1-15 Eylül 2012 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 1-15 Eylül 2012 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 26.09.2012** - Ağustos 2012 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- 01.10.2012** - 6111 Sayılı Kanununun 2, 3, 5, 6, 7 ve 8. Maddeleri Hükümleri Uyarınca Ödenmesi Gereken 9. Takas Ödemesi
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
- Ağustos 2012 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

Ağustos 2012 Kronoloji

01 Ağustos Yüksek Askeri Şura, Başbakan Erdoğan başkanlığında toplandı. Toplantıya tutuklu Org. Balanlı ve tutuklama kararı olan Org. Taşdelen katılmadı.

02 Ağustos 15 aydır devam eden askeri casusluk, fuhuş ve şantaj davasında 56 sanığın tamamı beraat etti. 22 aydır tutuklu 4 sanık tahliye oldu.

03 Ağustos IMF krizin etkisinin diğer bölgelerde yayılabileceği uyarısında bulundu.

04 Ağustos Darbe suçlamasıyla tutuklu bulunan 40 general ve amiral kadrosuzluk gerekçesiyle emekliye sevk edildi.

05 Ağustos PKK'lı teröristler Hakkari'de 4 ayrı noktaya eşzamanlı saldırdı. 6'sı asker, 2'si korucu 8 kişi şehit oldu.

06 Ağustos Suriye Başbakanı Riyad Hicab ailesi, 2 bakan ve 3 generalle birlikte Ürdün'e kaçtı.

07 Ağustos Hatay'ın Samandağ ilçesinde 8 ayrı noktada çıkan yangında 500 hektarlık orman yandı.

08 Ağustos Şırnak'ta PKK'nın düzenlediği saldırıda 1 asker şehit oldu, iki asker yaralandı.

09 Ağustos İzmir'de askeri personeli taşıyan araca pusu kuran PKK'luların düzenlediği bombalı saldırı da 1 asker şehit oldu, 1'i ağır 10 asker ile 1 belediye çalışanı yaralandı.

10 Ağustos Olimpiyat oyunlarında 1500 metrede Aslı Çakır Alptekin birinci, Gamze Bulut ikinci oldu. Türkiye olimpiyat tarihinde atletizmde ilk altın madalyasını kazandı.

11 Ağustos İran'da 6.4 büyüklüğündeki depremde 180 kişi hayatını kaybetti.

12 Ağustos CHP, Tunceli milletvekili Hüseyin Aygün'ün Tunceli'de yolunu kesen PKK'lular milletvekilini kaçırdı.

13 Ağustos İzmir'de 1 polis, ceza yazmak istediği vatan-daş karşı çıkınca silah çekti, vatandaşı öldürdü, 3 kişi yaralandı.

14 Ağustos PKK, Cumhuriyet Halk Partisi Tunceli Milletvekili Hüseyin Aygün'ü 48 saat sonra serbest bıraktı.

15 Ağustos Türk Tiyatrosunun büyük ustası Müşfik Kenter, akciğer kanseri ve enfeksiyon nedeniyle hayatını kaybetti.

16 Ağustos Merkez Bankası, gösterge faizini yüzde 5.75'te tutarken, TL munzamının döviz ve altın olarak tutulan kısmını artırdı.

17 Ağustos Sendikaların büyük tepkisini çeken kıdem taz-

minatını devretme çalışması Başbakan Erdoğan'ın talimatıyla durduruldu.

18 Ağustos Suriye'nin en güçlü sunni siyasetçisi olarak gösterilen Esad'ın yardımcısı Faruk El Şara Ürdün'e kaçmak isterken yakalandı.

19 Ağustos Yunanistan'ın sakız ağaçlarıyla ünlü Sakız Adasında ormanlık alanda çıkan yangın sonucu adanın beşte biri yandı.

20 Ağustos PKK'nın Gaziantep'te karakol önünde uzaktan kumandayla bomba yüklü aracı patlatması sonucu 1'i çocuk 7 kişi öldü, 66 kişi yaralandı.

21 Ağustos Uludere'de asker taşıyan minibüs uçuruma yuvarlandı, 9 asker ile 1 korucu şehit oldu.

22 Ağustos Hakkari'de askeri konvoyu düzenlenen mayınlı saldırıda 4 asker şehit oldu 6 asker yaralandı.

23 Ağustos Asil Nadir iflas eden şirketinin paralarını hesabına geçirmekle ilgili İngiltere'de görülen davada 10 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

24 Ağustos 77 kişiyi öldüren Norveç'li cani Breivik, 21 yıl hapis cezası aldı.

25 Ağustos Ay'a 20 Temmuz 1969'da ayak basan ilk insan ABD'li astronot Neil Armstrong yaşamını kaybetti.

26 Ağustos Avrupa Genç Kızlar Voleybol Şampiyonası'nda mücadele eden Türk bayan takımı Avrupa şampiyonu oldu.

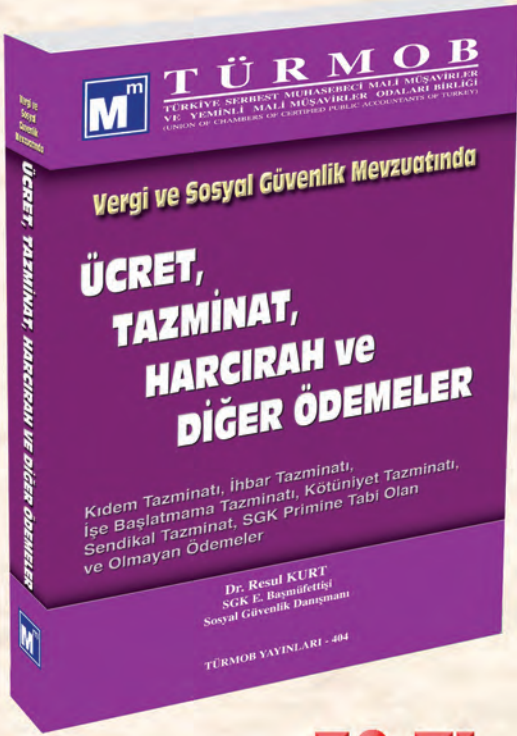
27 Ağustos Meclis Başkanı Cemil Çiçek 11 maddelik Teröre Karşı Ulusal Mutabakat metni açıkladı.

28 Ağustos Geçen yıl terör nedeniyle yapılamayan 30 Ağustos resepsiyonu, bu yılda Cumhurbaşkanı Gül rahatsızlanınca iptal edildi.

29 Ağustos TBMM Başkanı Cemil Çiçek'in teröre karşı milli mutabakat çağrısını, Arınç'tan sonra Başbakan Erdoğan'da eleştirdi.

30 Ağustos Birçok kentte 30 Ağustos kutlamalarına saygı duruşu ve çelenk krizi damgasını vurdu. Atatürk anıtlarına çelenek konulmasına izin verilmemesi nedeniyle arbede yaşandı.

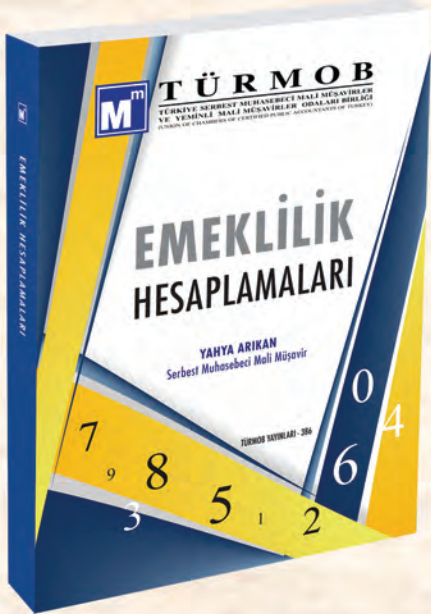
31 Ağustos Türkiye'nin ikinci 500 büyük sanayicileri açıklandı. Zarar edenlerin sayısı iki kat, toplam borç yüzde 29 arttı, kar yüzde 26 azaldı.

30 TL

40 TL

10 TL

30 TL

www.mu-den.com.tr

Şehit Gönenc Şk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52

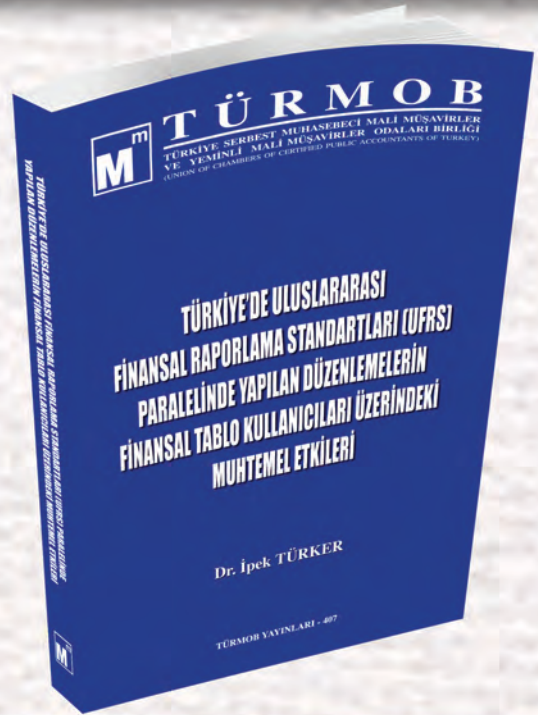

2012
baskı

50 TL

25 TL

www.mu-den.com.tr

Şehit Gönenç Sk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52